

Két évszázaddal ezelőtt a modern orvostudomány is feltételezte az életáram és az életenergia létezését. Módszereket és gyógyításokat dolgoztak ki. Aztán kialakult egy tudományos vita, miszerint az egész csak fantázia. Vajon tényleg el kell vetnünk az ezekkel kapcsolatos tapasztalatokat? Magyar és külföldi orvosokat is bemutatunk, akik kiálltak a delejezés tudománya mellett, sőt, gyakorolták is azt.

Vajon léteznek-e olyan félszervi vagy éppen nem anyagi dolgok is, amelyek bennünket működtetnek, amiket szemeinkkel nem láthatunk, viszont befolyásolni tudunk és megismerhetjük működésüket is? Ez a mai napig vita kérdés.

Az animális magnetizmus felfedezése

Franz Anton Mesmer (1734–1815) német orvos elég fiatalon elvégezte az orvosi egyetemet, és merőben új teóriákat hozott be a köztudatba. Az egyik például az volt, hogy a bolygók hatással lehetnek az emberi testben lévő fluidumokra, mint ahogy a Hold is az árapályra. A tudósok és filo-

Franz Anton Mesmer

Delejes doktorok

A mágneses erő és az energia

zófusok ugyanis a fluidum nevű hipotetikus anyaggal magyaráztak számos fizikai jelenséget vagy testben történő változást. 1774-ben Mesmer megismerkedett Hell Miksa jezsuita gyógyító sikereivel, aki mágnesekkel ért el nagy eredményeket. Mesmer maga is kísérletezni kezdett, és hamarosan rájött, hogy valójában nem a mágnesek gyógyítottak, hanem ő maga. Kidolgozta az animális magnetizmus, vagy más néven a delejesség tézisét, miszerint mindenkinben ott folydogál az életáram – a korábban említett fluidum –, ami, ha valahol elakad, akkor betegségek alakulnak ki. Ezt úgy lehet orvosolni, ha a saját magnetikus erőnkkel helyreállítjuk az egyensúlyt a betegnél. Itt az animális szó a lelket jelenti – ami latinból ered –, nem pedig az állatot, de a módszert minden élőlényen lehetett használni. Mesmer sokszor a kezét mozgatta a páciensei adott testrészei környékén, hogy az energiák pályáit módosítsa. A kézmozdulatok és simítások aztán meghozták a kellő eredményt, és a betegnél javulást ért el.

Tézise szerint a pácienseknek nem csak magukkal, de az Univerzummal is harmóniába kell jönniük. A felfedezést követően megírta a tanulmányát a tudóstársai számára, akik viszont becsmérelték őt. Ennek ellenére a bécsi nagykövetség segített neki, és hamarosan kórházat is alapított a gyógy módjának. Számos betegénél javulást ért el – legyen szó vakságról, bénulásról vagy más szervi bajokról –, és tanítványai is nagyra becsülték őt. Az animális

magnetizmus óriási vitákat generált, és 1784-ben egy szakmai bizottság azt a következtetést vonta le, hogy a gyógyulások egy része tévedésen és csaláson alapul

1784-ben egy szakmai bizottság azt a következtetést vonta le, hogy a gyógyulások egy része tévedésen és csaláson alapul

hogy felfedezett valami fontosat, amit sokan nem értenek meg. Mégis több világvárosban követték tanait, és elismerően nyilatkoztak róla. Végül magányosan halt meg a svájci birtokán, ahol ingyen kezelte a szegényebbeket.

Mesmer tanai Magyarországon

Bár Mesmer 1815-ben elhunyt, a tanai ettől még nem váltka népszerűtlenné. Mivel számos

pro és kontra érv hangzott el az animális magnetizmussal kapcsolatban, tovább kísérleteztek a módszerrel, és hamarosan

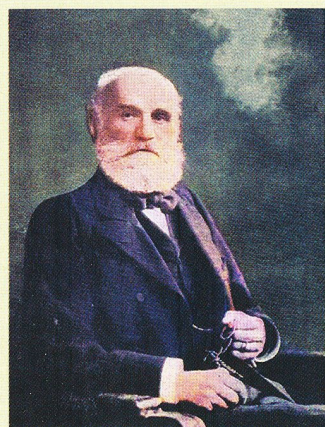
eljutott Magyarországra is. Komáromi Csipkés György teológus unokája személyesen ismerte Mesmert, és terjesztette a tanait. 1817-ben jelentette meg cikkét Lenhossék Mihály Ignác (1773–1840), az ország főorvosa, egyetemi tanár és doktor. Az

Állati magnetizmus rövid rajzolatja nagyban támogatta a téma kutatását, ugyanis Lenhossék úgy vélte, hogy ezt a módszert az ókori népek is ismerték. Ugyanebben az évben *Bene Ferenc* (1775-1858) orvos volt az első, aki alkalmazta a delejezést, ugyanis Mesmer egyik tanítványánál tanult. 1818-ban már három delejező hely létezett Budapesten, és a módszer vidéken is terjedni kezdett az orvosok körében. Az ország első, jelentős enciklopedikus folyóirata, a *Tudományos gyűjtemény* is több ízben boncolgatta a témát, és nem volt meglepő, hogy hamarosan az ellenlábások is megérkeztek. *Schöfft Meri Ágost* (1804-1858) sebészdoktor könyvében írta le kritikáját, miszerint az életáramot tagadni nem lehet, de ettől még a módszer nem működik és tévedéseken alapul. Bár néhány tanulmányt találhatunk a delejességről a következő időkben is, majdnem három évtizednek kellett eltelnie, hogy újra a középpontban legyen. Ekkortól megint megtalálhatjuk az orvosi praxisokban, ráadásul több gróf is alkalmazta a magnetizmust, mint például *Szapáry Ferenc* (1804-1875), aki számos embert meggyógyított. Az 1850-es években élte virágkorát a magyar mesmerizmus, amely aztán vagy a spiritizmusba olvadt bele, vagy pedig a kialakuló pszichológiába. A téma nagy képviselője *Grünhut Adolf* (1826-1906) volt, aki 1860-ban ismerkedett meg a magnetizmussal. Grünhut maga is orvos volt, de az egyik tifuszos betegét nem volt képes meggyógyítani, így szóltak a helyi törzsorvosnak, aki végül magnetizmussal és ivóvizet – ugyanis azt is fel lehet tölteni energiával – delejéssel jobbá tette a beteg állapotát. Bár Grünhut szkeptikus és materialista volt, a következő évek újabb tapasztalatai által a delejezés egyik

Univerzális jelenség

Nem csak a természetgyógyászok, de a keleti tanok és a harcművészetek is beszámolnak egy mindent eltető energiáról. Mivel számos ágazat létezik, ezért mindenki másként nevezte meg ezt az erőt. A kínaiak hittek a csiben, a világ-egyetemet betöltő és az emberi testet is alakító energiában. A hinduizmusban a prána-energiát fedezhetjük fel, amit irányíthatunk és amivel gyógyíthatunk is. Akárcsak a delejezést, ezeket az ágazatokat is átvették a magyarok, és gyakorolni, valamint tanítani kezdték idehaza őket, hogy többen is megismerjék a módszereket.

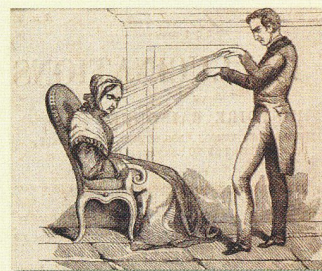
fő képviselője lett, sőt, 1872-ben megalapította a Szellemi Búvárok Pesti Egyletét, az ország legnagyobb spiritizista társaságát. Az 1890-es években *Chengery Pap Elemér* fővegyész is találkozott vele, amikor is Grünhut delejes energiát bocsátott ki magából a társaság egyik gyűlésén az emberek felé, majd az ég felé nézett, mintha onnan várta volna a segítséget. Eközben az egylet tisztánlátói észrevették, hogy a férfi mögött egy fényes alak állt, aki segítette

Grünhut Adolf 1860-ban ismerkedett meg a magnetizmussal

a folyamatokat. A spiritiszták ugyanis úgy vélték, hogy a szellemek is képesek befolyásolni a gyógyulásokat, vagy irányították a delejezőket, hogy mit kell tenniük az emberek gyógyulásának érdekében. Chengeryre nagy

hatással volt az orvos, aki később őt is delejezte és médium vált belőle. 1904-ben *Wajditsch Alajos* gyakorló orvos szerkesztésével létrejött az első szaklap *Magnetizmus* címmel, de ekkor már a tant sokan nem tudták elválasztani a spiritizmustól. 1926-ben egy sashalmi spiritizista asszony vált világhírűvé, aki kézzel és delejes erővel gyógyította meg betegek ezreit. *Wunderlich Péternét*

sokan sarlatánnak tartották, majd berendelték a vármegyeházára, hogy a tisztiorvosok próbára tegyék. Több beteget is elhívtak, akiket sikeresen meggyógyított, és az orvosok beleegyezésével folytathatta a tevékenységét.

Az életáram vége

Ennyi orvosi támogatás után jogosan kérdezhetjük, hogy akkor mégis mi történt a delejéssel? Az eredmények ellenére számos tudós ellene volt, továbbá a psi-

chológia is egyre jobban elterjedt, amelynek szkeptikus gyakorlóit az autoszugesztíót és a placebohatást sejtették a delejezés működése mögött. Ennek ellenére a Magyar Metapszichikai Tudományos Társaság orvosai még az 1940-es években is próbálták védeni a delejezést, és azt állították, hogy az életáram létezik, de tudományos módosításokra szorul. 1943-ban megjelent *Biacsi Árpád A delej és általában az életműködéseket befolyásoló immateriális tényezők lényege a természettudomány tükrében* című műve, amelynek előszavát dr. Gyömörei Oszkár kórházi főorvos írta, és igencsak tudományos jellegű volt. Ám nemcsak a delejezés, de a spiritizmus időszeke is elmúlt, ugyanis a második világháború után a kommunisták minden ilyen-mivel való foglalkozást betiltottak. Évtizedekkel később a delejezés a New Age és a természetgyógyászat körében tért vissza, de most már többnyire bioenergetikának hívják. Ha csak placebo lenne a dolog mögött, akkor vajon ezt a modern orvostudomány miért nem használja? Ugyanis ezzel számos olyan beteg tudna segíteni, akinek a gyógyulásáról már hivatalosan is lemondtak. Vagy valójában sokkal többről van szó?...

MISKOLCI LÁSZLÓ

Hihetetlen!
MAGAZIN

Legyen online és naprakész velünk! facebook

Keressen bennünket a közösségi oldalon!

Naponta frissülő tartalommal várjuk. Lájkoljon minket, ha eddig kevésbé ismert témákról akar olvasni!

www.facebook.com/hihetetlen.magazin